

PATVIRTINTA

Marijampolės sav. Mokolų progimnazijos
direktoriaus 2018 m. birželio 29 d.
įsakymu Nr. V1- 110

PRITARTA

Mokolų progimnazijos tarybos
2018 m. birželio 14 d. posėdyje
protokolu Nr. V2-2

PRITARIU

Marijampolės savivaldybės
administracijos direktorius

Karolis Padolskis

2018 m. birželio 28 d.

**MARIJAMPOLĖS SAV. MOKOLŲ PROGIMNAZIJOS
IKIMOKYKLINIO UGDYMO PROGRAMA**

Ikimokyklinio ugdymo programą parengė:

Roma Raškevičienė – progimnazijos direktorė.

Aldona Bagdonienė – direktoriaus pavaduotoja ugdymui.

Edita Matulevičienė – priešmokyklinio ugdymo pedagogė metodininkė.

Romualda Kraužlienė – vyr. specialioji pedagogė.

MARIJAMPOLĖS SAV. MOKOLŲ PROGIMNAZIJOS IKIMOKYKLINIO UGDYMO PROGRAMA

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

- Marijampolės sav. Mokolų progimnazijos (toliau tekste – Progimnazija) Ikimokyklinio ugdymo programa (toliau tekste – IU Programa) siekiama tenkinti pagrindinius 4-5 metų vaiko poreikius: saugumo, sveikatos, judėjimo, žaidimo, bendravimo, bendradarbiavimo, pažinimo, saviraiškos. Ypatingas dėmesys skiriamas vaiko adaptacijai. Specialiųjų poreikių vaikai integruojami į bendrojo ugdymo grupę.

- Progimnazija – įstaiga atvira visuomenei. Bendrauja su savivaldybės ikimokyklinio ugdymo įstaigomis, bendrojo lavinimo mokyklomis, švietimo, sveikatos priežiūros, mokslo, sporto, teisėsaugos, vaiko teisių ir kitomis institucijomis.

- Priešmokyklinėje – jungtinėje mišraus amžiaus vaikų ugdymo grupėje grupėje ugdomi vaikai nuo keturių iki septynerių metų. Programa parengta, atsižvelgiant į įstaigos ilgalaikės veiklos patirtį, bendruomenės poreikius, lūkesčius, kiekvieno vaiko reikmes, gerbiant kultūrinių tradicijų įvairovę.

- Grupės aplinka yra mobili, pritaikyta pagal vaikų poreikius, organizuojamas veiklas, priemonės ir veiklos planavimas skatina kiekvieno vaiko vystymąsi, sudaro galimybę individualizuoti ugdymą.

- Priešmokyklinis ugdymas organizuojamas vadovaujantis Priešmokyklinio ugdymo bendrąja programa, patvirtinta 2014 m. rugsėjo 2 d. Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro įsakymu Nr. V-779 „Dėl priešmokyklinio ugdymo bendrosios programos patvirtinimo“. Ikimokyklinis ugdymas organizuojamas pagal įstaigos tarybos pritarimą ir suderintą Marijampolės savivaldybės administracijos direktoriaus IU Programą.

- IU Programoje pirmiausia orientuojamasi į svarbiausius atitinkamo amžiaus tarpsnio vaikų poreikius bei gebėjimus. Programoje vaikų amžius tik sąlyginai siejamas su pasiekimų žingsniais, dėmesys skiriamas individualiam vaiko tobulėjimui, stebima individuali vaiko pažanga, kuri nebūtinai atitinka vaiko amžių.

- IU Programa parengta vadovaujantis Ikimokyklinio ugdymo programų kriterijų aprašu, Ikimokyklinio amžiaus vaikų pasiekimų aprašu bei pagrindiniais teisiniais dokumentais, reglamentuojančiais ikimokyklinio ugdymo(si) veiklą: Lietuvos Respublikos švietimo įstatymu, Vaiko teisių konvencija, Lietuvos Respublikos vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymu, Vaiko gerovės politikos koncepcija, Lietuvos Respublikos Konstitucija ir Progimnazijos nuostatais.

II. IKIMOKYKLINIO UGDYMO PRINCIPAI

Grupėje ugdymas orientuojamas į vaiko socialinės patirties sklaidą ir poreikius, aplinką, kurioje visuminis vaiko ugdymasis būtų inspiruojamas pažinimo ir atradimo džiaugsmu. Atsižvelgiant numatytą programos tikslą bei tikslo realizavimo etapus, vaikų ugdymas(is) organizuojamas vadovaujantis šiais principais:

Humaniškumo – pripažįstama vaiko teisė būti kitokiam. Vaikas gerbiamas kaip asmenybė, turinti ryškių prigimtinių bruožų, kuriuos reikia padėti ugdyti. Ugdymas vyksta ramioje, saugioje aplinkoje, kurioje vaikas turi galimybių išreikšti save, parodyti savo gebėjimus, kūrybiškumą.

Demokratiškumo - skatinama lygiavertė vaiko ir suaugusiojo partnerystė ir sąveika, kai ugdytojas orientuojasi į vaiką kaip į asmenybę. Šeimos ir įstaigos sąveika grindžiama tėvų ir auklėtojų iniciatyvų

derinimu, partnerystės plėtojimu, tėvų pedagoginiu švietimu. Vaikams sudaroma galimybė kritiškai mąstyti, rinktis sau įdomią veiklą, elgtis savarankiškai, tačiau susitariama dėl kai kurių taisyklių.

Visuminio integralaus - ugdymo turinys sudaromas atsižvelgiant į vaiko visuminio pasaulio suvokimą ir mąstymą, veiklos konkretumą bei sinkretiškumą. Ugdomojo proceso metu siekiama vertybinių nuostatų, jausmų, mąstymo ir veiksmų dermės, vaiko vidinio ir išorinio pasaulio vienovės.

Individualizavimo - atsižvelgiama į vaiko išsivystymo lygį ir planuojama tokia veiklos apimtis, kuri užtikrina sėkmingą kiekvieno vaiko ugdymą(si). Didelis dėmesys skiriamas individualumą sąlygojantiems veiksniams: šeimos kultūrai ir tradicijų įvairovei, vaiko amžiui, lyčiai, vaiko išsivystymo lygiui, charakteriui ir temperamentui, išmokimo stiliui, pomėgiams, geriau ir menčiau išsivysčiusiems gebėjimams, vaiko savęs vertinimui.

Diferencijavimo – ugdymo procesas grindžiamas visapusišku amžiaus ypatumų žinojimu, atsižvelgiama į vaiko ar vaikų grupės ugdymo(si) poreikius. Ugdymo tikslai diferencijuojami ir individualizuojami. Sudaromos palankios ugdymo(si) sąlygos vaikams, turintiems ypatingų poreikių (gabiems, turintiems specialių poreikių, socialiai ar pedagogiškai apleistiems ar kt.). Ugdymo priemonės diferencijuojamos pagal poreikių reikmes.

Tautiškumo - siekiama padėti augančiam vaikui perimti lietuvių tautos kultūros vertybes, papročius, tradicijas, jas puoselėti ir kartu kurti savo tapatybę šiuolaikinėje visuomenėje

Tęstinumo - kuriama namų aplinka, švenčiamos šeimos šventės, kalbama apie tuos darbus, kuriuos dirba vaikų tėvai, šeimos nariai, skaitomos knygos, žiūrimos vaiko šeimos fotografijos, susitinkama su įstaigą lankančiais broliais ar seserimis, bendraujama su mokiniais, būsimu pradinio ugdymo mokytoju. Vaiko gyvenimas Mokykloje – šeimos gyvenimo tęsa.

Konfidencialumo - teikiama informacija apie vaiko ugdymo(si) pasiekimus ir problemas tik asmeniškai šeimai.

Grįžtamojo ryšio - skatinamas šeimos ir pedagogo keitimasis informacija apie vaiko ugdymą(si), nuolatinis ugdymo proceso vertinimas, pedagogo veiklos refleksija padedanti analizuoti vaikų pasiekimus ir inspiruojanti kokybinius pokyčius.

Tėvų ir pedagogų bendravimas ir bendradarbiavimas grindžiamas pasitikėjimu, abipuse pagarba bei dėmesiu. Siekiama, kad Mokyklos personalas ir šeimos taptų ugdymo proceso partneriai. Sąveikaujant su šeima vadovaujamas principu, kad viskas, kas daroma, daroma vaiko labui.

III. TIKSLAI IR UŽDAVINIAI

Ikimokyklinio ugdymo tikslas:

Atsižvelgiant į vaiko prigimtines galias, jo individualią patirtį, vadovaujantis raidos dėsniniais, padėti vaikui išsiugdyti savarankiškumo, sveikos gyvensenos, pozityvaus bendravimo su suaugusiais ir vaikais, kūrybiškumo, aplinkos ir savo šalies pažinimo, mokėjimo mokytis pradmenis.

Tikslui įgyvendinti išsikėlėme šiuos uždavinius:

- Užtikrinti sėkmingą vaiko socializaciją, ugdant vaiko socialinius įgūdžius ir plėtojant jo patirtį, įgytą šeimoje ir grupėje;
- Sudarant galimybes patirti pažinimo džiaugsmą, ugdant gebėjimą atrasti ir perimti įvairius pasaulio pažinimo būdus plėsti vaiko supratimą apie aplinkinį pasaulį;
- Puoselėti ir išsaugoti dvasines vertybes, kurios bus reikalingos tolimesniame vaiko gyvenime;
- Suteikti laisvę vaikui ir jo kūrybai, skatinant jo saviraišką, plėtojant individualius gebėjimus, atskleidžiant jo unikalumą;
- Saugoti ir stiprinti vaiko psichinę ir fizinę sveikatą, garantuoti jo saugumą, padėti adaptuotis naujoje ugdymo(si) aplinkoje, tenkinti aktyvumo ir judėjimo poreikį;

- Ugdyti sakytinę vaiko kalbą kaip saviraiškos, bendravimo, pažinimo priemonę;
- Puoselėjant vaiko tautinį identitetą rūpintis tradicinių kultūros vertybių saugojimu ir puoselėjimu.

Ugdymo vertybės :

Ori, laisva, kūrybiška asmenybė;

Sėkmingai besimokantis, aktyvus bendruomenės dalyvis, tolerantiškas skirtybėms.

Esminė ugdymo nuostata – nuo ketverių iki šešerių metų kiekvienoje iš ugdymo(si) ir pasiekimų vertinimo sričių įgytas santykis su savimi, su kitais ir su aplinka išreiškiantis nusiteikimas, polinkis, požiūris (“Ikimokyklinio amžiaus vaikų pasiekimų aprašas. Šešerių metų vaiko ugdymosi pasiekimai” Švietimo aprūpinimo centras, 2016m.).

IV. UGDYMO TURINYS, METODAI, PRIEMONĖS

Ugdymo turinys visai grupei parenkamas orientuojantis į bendrus grupę lankančių vaikų poreikius, ypatumus bei kompetencijas ir pritaikomas pagal individualius gebėjimus, atsižvelgiant į vaikų ugdymo pasiekimų gaires (“Ikimokyklinio amžiaus vaikų pasiekimų aprašas. Ikimokyklinio amžiaus vaikų ugdymosi pasiekimų žingsniai” Švietimo aprūpinimo centras, 2016m.).

Pagrindinė ugdymo(si) organizavimo forma yra įvairi vaikų veikla – žaidimai, projektai, pokalbiai, eksperimentai, išvykos, susitikimai su įvairių profesijų atstovais, šeimos narių įtraukimas į veiklas, šventės. Žaidimas – pagrindinė vaikų veikla.

Vaiko gebėjimai, vertybinės nuostatos ir veiksenos suskirstytos į penkias ugdymo kryptis, kurias sudaro tam tikrų pagrindinių gebėjimų sričių ugdymas bei į visas sritis integruojamų gebėjimų ugdymas:

1. Sveikatos ugdymo kryptis – sveiko vaiko ugdymas.
2. Socialinio ugdymo kryptis – save suvokiančio, oraus vaiko ugdymas.
3. Komunikavimo kryptis – bendraujančio vaiko ugdymas.
4. Pažinimo ugdymo kryptis – smalsaus vaiko ugdymas.
5. Meninio ugdymo kryptis - kuriančio vaiko ugdymas.

IU Programoje išskirtos dvi ugdymo turinio sudedamosios dalys:

- Vertybinė nuostata, esminis gebėjimas;
- 4-5/6 m. vaikų veiksena.

1. Skiltyje „Vertybinė nuostata, esminis gebėjimas” aprašyta pagrindinė tam tikros ugdymo(si) srities nuostata ir gebėjimas, remiantis “Ikimokyklinio amžiaus vaiko pasiekimų aprašu”.

2. Skiltyje „Veiksena“ numatyta, ką galėtų veikti 4-5/6 metų vaikas, kad įgytų siektinus gebėjimus, žinias, supratimą.

SVEIKATOS SAUGOJIMO KOMPETENCIJA

Vertybinė nuostata, esminis gebėjimas	4-5/6 metų vaikai
Noriai, džiaugsmingai juda, mėgsta judrią veiklą ir žaidimus: Eina, bėga, šliaužia, ropoja, lipa, šokinėja koordinuotai, išlaikydamas pusiausvyrą, spontaniškai ir tikslingai atlieka veiksmus, kuriems būtina akių – rankos koordinacija bei išlavėjusi	<ul style="list-style-type: none"> * Stovėdamas, sėdėdamas atlieka įvairius judesius kojomis bei rankomis. * Eina ratu, vorele, poroje, atbulomis, šonu. * Eina ant pirštų galų, siaura linija, gimnastikos suoleliu, lipa laiptais aukštyn ir žemyn nesilaikydamas už turėklų. * Šokinėja abiem ir ant vienos kojos, nušoka nuo paaukštinimo. * Spiria kamuolį į taikinį iš įvairių padėčių. Rungtyniauja estafetėse: „Perduok kamuolį“, „Bulvių maišas“, „Kas taiklesnis“.

smulkioji motorika.	<p>„Perduok kitam“.</p> <ul style="list-style-type: none"> * Tiksliau atlieka judesius plaštaka ir pirštais (ima, atgnybia, suspaudžia dviem pirštais, kočioja tarp delnų). * Taisyklingai laiko pieštuką, žirkles, karmo paveikslėlius. Dygsniuoja, veria siūlą į adatą. * Laipioja lauko įrengimais, įsisupa ir supasi sūpynėmis. Važiuoja dviratuku.
Vertybinė nuostata, esminis gebėjimas	4-5/6 metų vaikai
Noriai ugdomi sveikam kasdieniam gyvenimui reikalingus įgūdžius. Tvarkingai valgo, savarankiškai atlieka savitvarkos veiksmus: apsirengia ir nusirengia, naudojasi tualetu, prausiasi, šukuojasi. Saugo savo sveikatą ir saugiai elgiasi aplinkoje.	<ul style="list-style-type: none"> * Plaunasi, šluostosi rankas ir veidą; apsirengia ir nusirengia, apsiauna ir nusiauna batus. * Susitvarko žaidimų vietą, padeda žaislus į vietą. * Dalyvauja probleminiuose pokalbiuose: „Pavojus namuose, gatvėje“, „Pavojingi daiktai“. * Žaidžia žaidimus: „Svečiuose“, „Kavinėje“. * Žaidžia stalo žaidimus: „Sveikas maistas“, gamina su suaugusiais sveikus patiekalus: salotas, užkandžius, arbatas. Kuria receptus suaugusiųjų pagalba. * Padedamas pasirenka drabužius ir avalynę pagal oro sąlygas. Žaidžia stalo žaidimą „Vasaros ir žiemos apranga“. * Rengia, šukuoja, prausia, prižiūri lėles. * Žaidžia žaidimus: „Suvarstyk batą“, „Susek sagas“. * Kuria plakatus: „Sveikas maistas“, „Blogi įpročiai“, „Kur kreiptis pagalbos?“. * Sužino ne tik savo, bet ir gyvūnėlių tvarkymosi, gražinimosi paslaptis.
Vertybinė nuostata, esminis gebėjimas	4-5/6 metų vaikai
Nusiteikęs valdyti emocijų raišką ir elgesį. Laikosi susitarimų, elgiasi mandagiai, taikiai, bendraudamas su kitais bando kontroliuoti savo žodžius ir veiksmus (suvaldo pyktį, neskaudina kito), įsiau drinęs geba nusiraminti.	<ul style="list-style-type: none"> * Geba nusiraminti, taikiai sprendžia konfliktines situacijas, prireikus, prašo suaugusiojo pagalbos. * Žaidžia vaidybinius žaidimus ir žaidimus su taisyklėmis: „Kiškiai ir medžiotojai“, „Pagauk mane“, „Žuvys ir tinklas“, „Trečias bėga“. * Rungtyniauja estafetėse, atlieka sportines užduotis, derina savo ir draugų veiksmus estafečių metu. * Susitaiko su pralaimėjimu rungčių metu, supranta, kad gali ir nepasisekti. * Laikosi dienotvarkės, supranta higieninių įgūdžių svarbą.

SOCIALINĖ KOMPETENCIJA

Vertybinė nuostata, esminis gebėjimas	4-5/6 metų vaikai
Save vertina teigiamai. Supranta savo asmens tapatumą („aš esu, buvau, būsiu“), pasako, kad yra berniukas / mergaitė, priskiria save savo šeimai, grupei,	<ul style="list-style-type: none"> * Supranta, kad turi nuo kitų atskirą savo norų, ketinimų, jausmų pasaulį. Žaisdamas, diskutuodamas įvertina poelgius, nusako, ką reiškia būti mandagiu, draugišku, rūpestingu ir pan. * Žino, kas sudaro šeimą, išvardina šeimos narių vardus, papasakoja apie tėvėlių darbą. Žaidžia „šeimos“ žaidimus,

<p>bendruomenei, pasitiki savimi ir savo gebėjimais, palankiai kalba apie save, tikisi, kad kitiems jis patinka, supranta ir gina savo teises būti ir žaisti kartu su kitais.</p>	<p>įvardindamas vaidmenis: mama, senelis, teta, pusbroliis ir pan. * Su tėveliais rengia savo šeimos pristatymą. Pasakoja apie šeimos narius rodydamas atsineštas nuotraukas. * Pasako, kad yra lietuvis, gyvena Lietuvoje, gieda himną, atpažįsta herbą, dailės darbeliuose vaizduoja trispalvę, gimto miesto įsomintinas vietas. Auklėtojos padedamas kuria Lietuvos žemėlapi. * Kalbėdamas vartoja žodžius „mano“, „tavo“, „aš berniukas“, „man priklauso“ ir pan. Pasakoja apie savo išvaizdą, jos pasikeitimus, pasako savo kūno dalis, kam jos reikalingos. * Mano, kad yra geras, todėl kiti jį mėgsta, palankiai vertina. Atlikęs kai kuriuos darbus, didžiuojasi, kad pavyko, džiaugiasi, rodo auklėtojai, tėveliams.</p>
<p>Vertybinė nuostata, esminis gebėjimas</p>	<p>4-5/6 metų vaikai</p>
<p>Domisi savo ir kitų emocijomis bei jausmais. Atpažįsta bei įvardija savo ir kitų emocijas ar jausmus, jų priežastis, įprastose situacijose emocijas ir jausmus išreiškia tinkamais, kitiems priimtinais būdais, žodžiais ir elgesiu atliepia kito jausmus (užjaučia, padeda).</p>	<p>* Žaisdamas, kūno raiška, mimika imituoja įvairias emocijas būsenas. Žaidžia žaidimus „Kalbėkime be žodžių“. * Atpažįsta draugo emociją būseną: kartu žaidžia, paguodžia, paglosto. Žaidžia su nuotaikų kortelėmis. * Pradeda suprasti, kad jo ir kitų emocijos gali skirtis. Žaidžia mimikos- nuotaikos žaidimus, stebi save veidrodyje, atkartoja draugo mimiką. * Klausio pasakėles, žiūri filmukus, spektaklius, aptaria juos ir dalyvauja diskusijose „Kas gerai ir kas blogai“. * Dalyvauja akcijose: „Savaitė be patyčių“, „Tolerancijos savaitė“, „Globojame gyvūnelius“ ir pan.</p>
<p>Vertybinė nuostata, esminis gebėjimas</p>	<p>4-5/6 metų vaikai</p>
<p>Nusiteikęs valdyti emocijų raišką ir elgesį. Laikosi susitarimų, elgiasi mandagiai, taikiai, bendraudamas su kitais bando kontroliuoti savo žodžius ir veiksmus (suvaldo pyktį, neskaudina kito), įsiau drinęs geba nusiraminti.</p>	<p>* Stengiasi susitvartyti konfliktinėje situacijoje, pats taiko įvairesnius nusiramino, atsipalaidavimo būdus arba prašo suaugusiojo pagalbos. * Pradeda valdyti savo emocijų raiškos intensyvumą, pasako galimas savo ar kito asmens netinkamo elgesio pasekmes, sugalvoja kelis konflikto sprendimo būdus, numato jų taikymo pasekmes. * Kartu su auklėtoja kuria grupės susitarimus. * Žaisdamas laikosi taisyklių. Dalyvauja situaciniuose žaidimuose: „Kaip nesusipykti/susitaikyti su draugu, mama, tėčiu?“. * Žaidžia kortelių žaidimą „Vaikų teisės ir pareigos“ * Lengvai priima dienos ritmo pasikeitimus.</p>
<p>Vertybinė nuostata, esminis gebėjimas</p>	<p>4-5/6 metų vaikai</p>
<p>Nusiteikęs geranoriškai bendrauti ir bendradarbiauti su suaugusiais ir bendraamžiais. Pasitiki pedagogais, juos gerbia,</p>	<p>* Žaidžia grupinius žaidimus, tariasi dėl vaidmenų, siūlo idėjas. * Su draugais kuria grupinius piešinius, darbelius, plakatus, knygeles, žemėlapius. * Sėkmingai įsitraukia į vaikų grupę ir nuolat kartu žaidžia,</p>

ramiai jaučiasi su jais kasdieninėje ir neįprastoje aplinkoje, iš jų mokosi, drąsiai reiškia jiems savo nuomonę, tariasi, derasi, žino, kaip reikia elgtis su nepažįstamais suaugusiais. Supranta, kas yra gerai, kas blogai, draugauja bent su vienu vaiku, palankiai bendrauja su visais (supranta kitų norus, dalijasi žaislais, tariasi, užjaučia, padeda), suaugusiojo padedamas supranta savo žodžių ir veiksmų pasekmes sau ir kitiems.	<p>palaukia eilėje, kol kitas pažais norimu žaislu.</p> <ul style="list-style-type: none"> * Domisi skirtumais tarp vaikų ir juos toleruoja. * Dalyvauja diskusijose: „Draugiškas- nedraugiškas“, „Kaip gyventi nesipykstant, o susipykus- susitaikyti?“, supranta savo veiksmų pasekmes sau ir kitiems. * Drąsiai diskutuoja su suaugusiais, išreiškia savo nuomonę (net ir skirtingą). * Lengvai atsiskiria nuo tėvų (globėjų), džiaugsmingai juos pasitinka po išsiskyrimo. * Dalinasi su grupėje dirbančiais suaugusiais ir bendraamžiais savo rūpesčiais, patyrimais, domisi jų jausmais, užjaučia, pasiūlo savo pagalbą. * Samprotauja, ką darytų, kur kreiptųsi nutikus nelaimei.
Vertybinė nuostata, esminis gebėjimas	4-5/6 metų vaikai
Nusiteikęs ieškoti išeičių kasdieniams iššūkiams bei sunkumams įveikti. Atpažįsta ką nors veikiant kilusius iššūkius bei sunkumus, dažniausiai supranta, kodėl jie kilo, suvokia savo ir kitų ketinimus, ieško tinkamų sprendimų ką nors išbandydamas, tyrinėdamas, aiškindamasis, bendradarbiaudamas, pradeda numatyti priimtų sprendimų pasekmes.	<ul style="list-style-type: none"> * Susidūręs su sudėtinga veikla, kliūtimis, problemomis, jas atpažįsta ir pats bando jas įveikti. * Tariasi su kitais ir atsižvelgia į jų nuomonę, siūlo ir priima pagalbą, mokosi iš nepavykusių veiksmų, poelgių bei savo ir kitų klaidų. * Supranta savo veiksmų pasekmes, supranta, kada pavyko įveikti sunkumus. Nepasisėkus samprotauja, ką galima daryti toliau ir kitaip, bando kelis kartus, ieškodamas vis kitos išeities arba prašo kito vaiko ar suaugusiojo pagalbos. * Kartu su auklėtoja varto knygeles, žiūri animacinius filmukus („Du draugai“, „Lapė ir sūris“, „Ožka melagė“ ir pan.), kur atpažįsta susidariusias problemines situacijas, jas įvardina, analizuoja.
Vertybinė nuostata, esminis gebėjimas	4-5/6 metų vaikai
Didžiuojasi savimi ir didėjančiais savo gebėjimais. Savo iniciatyva pagal pomėgius pasirenka veiklą, ilgam įsitraukia ir ją plėtoja, geba pratęsti veiklą po tam tikro laiko tarpo, kreipiasi į suaugusįjį pagalbos, kai pats nepajėgia susidoroti su kilusiais sunkumais.	<ul style="list-style-type: none"> * Pats pasirenka ir kurį laiką kryptingai ir turiningai plėtoja veiklą vienas ir su draugais, ją tęsia po dienos miego, kitą dieną, kelias dienas. * Lengvai priima suaugusiojo pasiūlytas priemones, žaidimo būdus, pats toliau kuria žaidimą. * Susidūręs su kliūtimi arba nesėkme, bando ką nors daryti kitaip, pats įveikti kliūtis savo veikloje, o nepasisėkus bando įtraukti bendraamžius arba kreipiasi į suaugusiuosius. * Užkalbina į grupę atėjusius svečius, palaiko pokalbį.

KOMUNIKAVIMO KOMPETENCIJA

Vertybinė nuostata, esminis gebėjimas	4-5/6 metų vaikai
Nusiteikęs išklaudyti kitą ir išreikšti save bei savo patirtį	* Deklamuoja eilėraščius, seka pasakas be galo, mena mįsles; klausosi pajuokavimų, erzinimų, frazeologizmų. Komentuoja

kalba. Klausosi ir supranta kitų kalbėjimą, kalba su suaugusiais ir vaikais, natūraliai, laisvai išreiškdamas savo išgyvenimus, patirtį, mintis, intuityviai junta kalbos grožį.	meno kūrinius, atpasakoja pasakas, padavimus, apsakymus. * Kalbasi su draugais ir auklėtoja apie tai, ką mato/matė, girdi/girdėjo, jaučia/jautė, veikia/veikė. * Domisi aplinka, klausinėja „Iš kur?“, „Kodėl?“, „Kaip auga?“ ir pan. * Žaidžia žaidimus su garsais ir žodžiais: „Koks pirmas tavo vardo garsas?“, „Sugauk garsą“ ir pan. * Kalba apie tai, ką žino, veikia, ko nori, tikisi, nesupratus paaiškina, pakartoja. * Žaidžia kūrybinius žaidimus, pasiskirsto vaidmenimis: mama, tėtė, pardavėjas, gydytojas, direktorius. * Žaidžia užsieniečius, kalba „užsienio“ kalbomis.
Vertybinių nuostata, esminis gebėjimas	4-5/6 metų vaikai
Domisi rašytiniais ženklais, simboliais, skaitomu tekstu. Atpažįsta ir rašinėja raides, žodžius bei kitokius simbolius, pradeda skaitinėti.	* Vartydamas knygeles, ieško savo vardo raidės. * Džiaugiasi suradęs žinomas raides knygelėje, gatvės reklamose. * Klausinėja „skaitydamas“ grupėje, gatvėje esančius užrašus, pats bando skaityti. * Gamina knygeles, jas skaito, iliustruoja raidėmis, žodeliais. * Išbandydamas aplinkoje esančias rašymo, vaizdavimo priemones kuria pasakojimą ant smėlio, ant sniego, ant lapo. * Žaidžia žaidimus „Surask tokią pačią raidę“, pasakyk žodį su išgirsta raide“, „Kiek kartų suplojai“.
Vertybinių nuostata, esminis gebėjimas	4-5/6 metų vaikai
Nusiteikęs valdyti emocijų raišką ir elgesį. Laikosi susitarimų, elgiasi mandagiai, taikiai, bendraudamas su kitais bando kontroliuoti savo žodžius ir veiksmus (suvaldo pyktį, neskaudina kito), įsiaudrinęs geba nusiraminti.	* Suranda nusiramavimo, atsipalaidavimo būdą, piešia bendrame projekte „Grupės susitarimai“. Komentuoja. * Žaidžiamas pastebi, jeigu kas nors pažeidžia taisykles, pasako, kodėl reikia jų laikytis. * Prisimena ir primena kitiems tinkamo elgesio taisykles bei savarankiškai jų laikosi. Tariausi su draugais dėl žaidimo vaidmenų, numato eilės tvarką, kada atliks norimą vaidmenį. * Vaidybinuose žaidimuose vartoja mandagumo žodelius, epitetus.
Vertybinių nuostata, esminis gebėjimas	4-5/6 metų vaikai
Jaučia meninės raiškos džiaugsmą, rodo norą aktyviai dalyvauti meninėje veikloje. Spontaniškai ir savitai reiškia įspūdžius, išgyvenimus, mintis, patirtas emocijas muzikuodamas, šokdamas, vaidindamas, vizualinėje kūryboje.	* Apibūdina trumpus vokalius ir instrumentinius kūrinius. Improvizuoja, pritaria klausomam muzikos įrašui ar gyvai skambančios muzikos kūriniui. Savais žodžiais išsako kilusius įspūdžius. * Atpažįsta kai kurių instrumentų (smuiko, būgno, dūdelės, varpelio) tembrus, girdėtus kūrinius, apibūdina juos. Į * Dainuoja vienbalses, dialoginio pobūdžio, autorines ir liaudies dainas. * Žaidžia vaizduojamuosius šokamuosius žaidimus. Šoka improvizuotai kurdamas natūralių judesių seką, perteikdamas trumpą siužetą * Vaidindamas stalo, lėlių teatre, kuria vaidinimus pagal girdėtą

	<p>pasaką ar pasiūlytą situaciją.</p> <p>* Savo emocijas, patirtį, įspūdžius išreiškia įvairiomis linijomis, jų deriniais, dėmėmis, geometrinėmis ir laisvomis formomis, spalvomis.</p> <p>* Eksperimentuoja tapybos, grafikos, mišriomis dailės medžiagomis, atrasdamas linijų, formų, faktūrų įvairovę, kuria koliažus, spauduoja, piešia skaitmeninėmis priemonėmis.</p> <p>* Vaizdus papildo grafiniais ženklais (raidėmis, skaičiais, žodžiais ir kt.).</p>
--	--

PAŽINIMO KOMPETENCIJA

Vertybinė nuostata, esminis gebėjimas	4-5/6 metų vaikai
<p>Nori pažinti bei suprasti save ir aplinkinį pasaulį, džiaugiasi sužinojęs ką nors nauja.</p> <p>Įvardija ir bando paaiškinti socialinius bei gamtos reiškinius, apibūdinti save, savo gyvenamąją vietą, šeimą, kaimynus, gyvosios ir negyvosios gamtos objektus, domisi technika ir noriai mokosi naudotis.</p>	<p>* Pasakoja apie Marijampolę, lankytinas vietas, dalinasi savo kiemo istorijomis su draugais, suaugusiais.</p> <p>* Pasako miesto, gatvės, kurioje gyvena pavadinimus, savo vardą ir pavardę. Pastebi pasikeitimus savo aplinkoje.</p> <p>* Lankosi bibliotekoje, muziejuose, prie Šešupės ir kt. Marijampolės lankytinose vietose.</p> <p>* Rūšiuoja šiukšles grupėje, išvykose į gamtą švarina ją, surenka šiukšles. Su auklėtoja kuria elgesio gamtoje taisykles.</p> <p>* Atpažįsta gamtoje ar paveiksluose dažniausiai sutinkamus gyvūnus, medžius, gėles, daržoves, grybus, pasako jų pavadinimus, įvardija ne tik naminius, bet ir kai kuriuos laukinius gyvūnus, jų požymius.</p> <p>* Skiria daržoves, vaisius, uogas nusako panaudojimo maistui būdus. Gamina vaisių, daržovių salotas.</p> <p>* Pasakoja apie orą, metų laiką, jo požymius.</p> <p>* Domisi dangaus kūnais, gamtos reiškiniais, kurių negali pamatyti. Pradeda suprasti Žemės, Saulės, Mėnulio ir kitų dangaus kūnų ryšius.</p> <p>* Žaisdami šeimos žaidimus, imituoja tėvelių profesijas, „keliauja“ į jų darbo vietas.</p> <p>* Tėveliams padedant, kuria šeimos medį.</p> <p>* Su suaugusiais gamina dekoracijas Kalėdų, Velykų, simboliką kt. šventėms, aprangą, scenarijų.</p>
Vertybinė nuostata, esminis gebėjimas	4-5/6 metų vaikai
<p>Nusiteikęs pažinti pasaulį skaičiuodamas ir matuodamas. Geba skaičiuoti daiktus, palyginti daiktų grupes pagal kiekį, naudoti skaitmenis, apibūdinti daikto vietą eilėje, sudaryti sekas. Geba grupuoti daiktus pagal spalvą,</p>	<p>* Skaičiuoja daiktus, pirštukus, vaikus nuo 1 iki 10-ties, palygina ir padalina daiktų grupes (po du, po tris), atsako į klausimus: „Kiek iš viso?“, „Kiek mažiau?“.</p> <p>* Žaidžia žaidimus su skaitmenų kortelėmis.</p> <p>* Žaisdami naudoja skaičiuotes.</p> <p>* Vartoja kelintinius skaitvardžius (pirmas, antras...).</p> <p>* Lanksto popierių, pjauna obuolį pusiau, į 2 dalis,</p>

<p>formą, dydį. Jaučia dydžių skirtumus, daikto vietą ir padėtį erdvėje. Supranta ir vartoja žodžius, kuriais apibūdinamas atstumas, ilgis, masė, tūris, laikas. Pradeda suvokti laiko tėkmę ir trukmę.</p>	<p>į 4 dalis. Sprendžia, kaip padalinti visiems po lygiai obuolius ir pan. * Grupės aplinkoje suranda daiktų, panašių į nurodytas geometrines figūras. * Grupuoja, rūšiuoja daiktus pagal spalvą, formą ir dydį. Lygina pastatytus statinius: kuris didesnis, ilgesnis, platesnis, storesnis. Vartoja sąvokas: ilgesnis-trumpesnis, siauresnis-platesnis, aukštesnis-žemesnis, lengvesnis-sunkesnis. * Supranta, ką reiškia sudėlioti daiktus nuo mažiausio iki didžiausio ir atvirkščiai. * Matavimams naudoja sąlyginius matavimus: savo pėdą, sprindį. Suvokia dydžių laipsniavimą: didelis, didesnis, didžiausias. * Skiria ir įvardina erdvinius daikto santykius su savimi: priešais mane, už manęs, šalia manęs, mano kairėje ir pan. * Pradeda suvokti praeitį, dabartį, ateitį. Pasakodamas vartoja sąvokas: šiandien, vakar, rytoj, išėiginės dienos. * Apibūdina daiktų vietą ir padėtį kitų daiktų atžvilgiu: į kairę-kairėn, aukščiau-žemiau, virš-po, prieš, tarp, viduryje, priešais, paskui, šalia, už, prieš, tarp, viduryje, išorėje ir kt. * Pradeda suvokti metų laikų ir savaitės dienų kaitą, kuria kalendorių, žaidimuose naudoja smėlio laikrodį. * Klausinėja: „Kiek laiko žaisime?“, „Kelinta valanda?“, „Kiek liko laukti iki gimtadienio?“ ir pan.</p>
<p>Vertybinė nuostata, esminis gebėjimas</p>	<p>4-5/6 metų vaikai</p>
<p>Didžiuojasi savimi ir didėjančiais savo gebėjimais. Savo iniciatyva pagal pomėgius pasirenka veiklą, ilgam įsitraukia į ją plėtoja, geba pratęsti veiklą po tam tikro laiko tarpo, kreipiasi į suaugusįjį pagalbos, kai pats nepajėgia susidoroti su kilusiais sunkumais.</p>	<p>* Atlikdamas darbelius, užduotis kartoja tol, kol pavyksta, tikslui pasiekti renkasi kitas priemones, būdus. * Prašo, ragina, stengiasi sudominti, kad draugai tęstų pradėtą iš vakaro žaidimą, veiklą. * Susidūręs su kliūtimi arba nesėkme, bando ką nors daryti kitaip, pats įveikti kliūtis savo veikloje, bando įtraukti bendraamžius, nepavykus kreipiasi į suaugusįjį. * Siekia savarankiškumo, laukia suaugusiųjų paskatinimo, padrąsinimo. * Siūlo idėjas, kaip įdomiau pasveikinti draugą, kokius daiktus pasiimti į išvyką ir pan.</p>
<p>Vertybinė nuostata, esminis gebėjimas</p>	<p>4-5/6 metų vaikai</p>
<p>Smalsus, domisi viskuo, kas vyksta aplinkui, noriai stebi, bando, samprotauja. Aktyviai tyrinėja save, socialinę, kultūrinę ir gamtinę aplinką, įvaldo tyrinėjimo būdus (stebėjimą, bandymą, klausinėjimą), mąsto ir samprotauja apie tai, ką pastebėjo, atrado, pajuto, patyrė.</p>	<p>* Stebi, tyrinėja gamtos reiškinius, kuria gamtininko kalendorių. * Išskiria akivaizdžius daiktų, medžiagų, gyvūnų, augalų bruožus, savybes, kalbėdami apie tai kartais susieja skirtingus pastebėjimus. * Paaiškina, kad su nežinomais daiktais ir medžiagomis reikia elgtis atsargiai, stengiasi taip daryti. * Tyrinėja daiktus ant šviesos stalo, šviesos dėžučių. * Tirpina sniegą, užšaldo ledą, piešia ant sniego, ant šlapio popieriaus. * Lygina daiktus, medžiagas, gyvūnus ir augalus, atsižvelgdamas į savybes, juos tikslingai grupuoja ir klasifikuoja.</p>

	<ul style="list-style-type: none"> * Atlieka bandymus su balansinėmis svarstyklėmis. * Išbando magnetą, lupą grupės ir darželio aplinkoje. * Stebi gamtos reiškinius, augalų augimą, jų pasikeitimą. * Stebėdamas fotografijas aiškinasi, kuo yra panašūs su savo artimaisiais, kuo skiriasi nuo jų. * Domisi, kaip seniau gyveno žmonės, kaip žmonės gyvena kitose šalyse.
Vertybinių nuostata, esminis gebėjimas	4-5/6 metų vaikai
Nusiteikęs ieškoti išeičių kasdieniams iššūkiams bei sunkumams įveikti. Atpažįsta ką nors veikiant kilusius iššūkius bei sunkumus, dažniausiai supranta, kodėl jie kilo, suvokia savo ir kitų ketinimus, ieško tinkamų sprendimų ką nors išbandydamas, tyrinėdamas, aiškindamasis, bendradarbiaudamas, pradeda numatyti priimtų sprendimų pasekmes.	<ul style="list-style-type: none"> * Kartais pats ieško sunkumų, kliūčių, supranta ir atpažįsta, su kokių sunkumu ar problema susidūrė, aktyviai bando įveikti sutiktus sunkumus. * Siūlo ir priima pagalbą, mokosi iš nepavykusių veiksmų, iš savo ir kitų klaidų, pradeda numatyti priimtų sprendimų pasekmes. * Siekdamas aukštai esančio ar užkritusio daikto, panaudoja šalia esantį daiktą, žaislą. * Žino ir pasako kelis būdus, kaip galima elgtis, kai niekas su tavimi nedraugauja. * Dalyvauja diskusijose: „Mūsų grupės problemos“, „Kodėl man (mums) nepavyko?“, „Kaip manai, kodėl..?“
Vertybinių nuostata, esminis gebėjimas	4-5/6 metų vaikai
Noriai mokosi, džiaugiasi tuo, ko išmoko. Mokosi žaisdamas, stebėdamas kitus vaikus ir suaugusiuosius, klausinėdamas, ieškodamas informacijos, išbandydamas, sprenddamas problemas, kurdamas, įvaldo kai kuriuos mokymosi būdus, pradeda suprasti mokymosi procesą.	<ul style="list-style-type: none"> * Renka informaciją įvairiais būdais: varto knygeles, enciklopedijas, klausinėja apie jose esančią informaciją, su tėveliais ieško informacijos kompiuteryje. * Užduoda atvirus klausimus suaugusiems apie jį supančius reiškinius, objektus: Kodėl? Kaip? Kada? Iš kur atsiranda? ir pan. * Pastebi ir išbando grupėje naujai atsiradusias priemones, žaislus. * Sprendžia galvosūkius.

MENINĖ KOMPETENCIJA

Vertybinių nuostata, esminis gebėjimas	4-5/6 metų vaikai
Jaučia meninės raiškos džiaugsmą, rodo norą aktyviai dalyvauti meninėje veikloje. Spontaniškai ir savitai reiškia įspūdžius, išgyvenimus, mintis, patirtas emocijas muzikuodamas, šokdamas, vaidindamas, vizualinėje kūryboje.	VIZUALINĖ RAIŠKA <ul style="list-style-type: none"> * Varto dailės kūrinių reprodukcijų albumus, juos komentuoja. * Objektus vaizduoja ne tokius, kokius mato, o tokius, ką apie juos žino. Kuria mandalas, supranta jų kūrimo principus. * Išbando įvairias technikas: tapybos, piešimo, grafikos, naudojami mišriomis dailės priemonėmis ir medžiagomis, kuria koliažus. * Dekoruoja įvairiais ornamentais, linijomis ir formomis vazes, namelius, dėžutes ir pan. * Lieja akvareles, pasitelkdami siūlus, dažus, medžiagas, kempinėles, šiaudelius.

	<ul style="list-style-type: none"> * Lipdo nesudėtingas formas, fotografuoja, piešia skaitmeninėmis priemonėmis (piešimo programomis telefone, kompiuteryje). * Kuria grupinius vitražus, mozaikas „Metų laikai“, „Akvariumas“ ir pan. * Bando kurti netradicinius piešinius su akmenukais, karoliukais, sagomis, gamtine medžiaga ir pan. <p>MUZIKA, ŠOKIS</p> <ul style="list-style-type: none"> * Klausosi gamtos garsų, įvairaus stiliaus, žanrų muzikos kūriniių ar jų ištraukų, atlieka imitacinius judesius (aktyvusis muzikos klausymas). Klausydamas žaidžia su instrumentų paveikslėliais. * Atlieka ritmiškus judesius 2,3,4 dalių metro kūrinėliuose greitėjančiu/lėtėjančiu ritmu. * Kuria savo ritmus dalyvaudamas ritminiuose dialoguose su pedagogu, su kitais vaikais. * Žaidžia muzikinius žaidimus: „Išgirsk ir pakartok“, „Miško orkestras“, „Dirigentas ir orkestras“. * Atpažįsta kai kurių instrumentų (smuiko, būgno, dūdelės, varpelio) tembrus, girdėtus kūrinius, tyrinėja girdimos muzikos, triukšmo, tylos panašumus ir skirtumus. * Kartu sus suaugusiais gamina instrumentus: barškutį, tarškynę, lietais lazda ir pan. * Dainuoja kanonu nesudėtingas daineles, įsiklauso į savo ir draugų dainavimą. * Atlieka savo „partiją“, dainuojant nesudėtingas 2-3 taktų dvibalses daineles. * Grupėje, namuose dainuoja išmoktas daineles. Kaip atlikėjas dalyvauja darželio koncertuose. * Žaidžia muzikinius žaidimus grupėje, salėje, lauke. * Kuria savo dainelę, šokį, skanduoja ritmines skanduotes, palydi jas judesiais. * Žaidžia liaudies muzikinius ratelius: „Žvirbli, žvirbli“, „Genys ir šarka“, „Kanarėlė“, „Aš pasėjau linelį“ ir pan. * Šoka liaudies šokius poromis, po keturis, susikibę įvairiais būdais: „Malūnėlis“, „Maišas yra“ ir pan. * Sudaro ir sumažina ar padidina ratą šokio ar ratelio metu. <p>ŽAIDIMAI, VAIDYBA</p> <ul style="list-style-type: none"> * Kuria ir žaidžia siužetinius šeimos, profesijų žaidimus mimika, balsu, judesiais pamėgdžiodamas vaidinamą personažą. * Vaidina pačių sugalvotus siužetus stalo teatre su pasirinktomis lėlėmis. Išbando pirštines, pirštukines lėles. * Lankosi atvežamuose spektakliuose mokykloje. * Kuria trumpas improvizacijas pagal žinomas („Katinėlis ir gaidelis“) ar pačių sugalvotas („Kelionė“) pasakas. * Vaidindamas palaiko bendravimą su publika, nebijo pažvelgti į žiūrovus. * Vaidindamas žinomas pasakas, istorijas kuria savas pabaigas, panaudoja tikrus daiktus, reikmenis, drabužius. * Muzikiniuose rateliuose formulinėse dainose „Aguonulė“, „Lėk.
--	--

	<p>Lėk, bitele“, „Išbėgs, išbėgs pelė“ savaip parodo imitacinius judesius.</p> <ul style="list-style-type: none"> * Vaidindamas stalo, lėlių teatre, vaizduoja realistinį ir fantastinį siužetą, išplėtoja vyksmą dialogu, monologu, keisdamas balso intonacijas. * Žino ir naudoja kai kurias sąvokas: „spektaklis“, „aktorius“, „režisierius“ ir kt. * Baigęs vaidinti nusilenkia žiūrovams. * Aptaria su draugais, suaugusiais savo ir kitų vaidmenis.
Vertybinė nuostata, esminis gebėjimas	4-5/6 metų vaikai
<p>Domisi, gėrįsi, grožisi aplinka, meno kūriniais, menine veikla. Pastebi ir žavisi aplinkos grožiu, meno kūriniais, džiaugiasi savo ir kitų kūryba, jaučia, suvokia ir apibūdina kai kuriuos muzikos, šokio, vaidybos, vizualaus meno estetikos ypatumus, reiškia savo estetinius potyrius, dalijasi išgyvenimais, įspūdžiais.</p>	<ul style="list-style-type: none"> * Nori dainuoti, šokti, vaidinti, pasipuošti, gražiai atrodyti. * Geba pastebėti ir papasakoti kaip jaučiasi vaidindamas, įvardina veikėjų bruožus, nuotaiką, spalvas, veiksmus. * Pasako savo įspūdžius apie klausytą muziką, dainelę, šokį, eilėraštį, pasaką, numatytą šokį, vaidinimą, dainelės kūrinį, knygelių iliustracijas. * Didesnį dėmesį kreipia į papuoštą aplinką, meno kūrinius, pasako kas jam gražu. * Klausosi įstaigoje vykstančių „gyvų“ koncertų (profesionalių muzikantų). * Komentuoja girdimų instrumentų skambesį, muzikos nuotaiką. * Stebi ir komentuoja draugų vaidinimus, į įstaigą atvykstančius spektaklius. * Suaugusiųjų padedamas dalyvauja kūrybiniuose konkursuose, projektuose, festivaliuose, parodose, vertina pateiktus kūrybinius darbelius, pasirodymus. * Dalyvauja įstaigos renginiuose, šventėse, pasirodymuose. * Su auklėtoja atnaujina grupės aplinką, ją puošia, siūlo savo idėjas.
Vertybinė nuostata, esminis gebėjimas	4-5 metų vaikai
<p>Jaučia kūrybinės laisvės, spontaniškos improvizacijos bei kūrybos džiaugsmą. Savitai reiškia savo įspūdžius įvairioje veikloje, ieško nežinomos informacijos, siūlo naujas, netikėtas idėjas ir jas savitai įgyvendina.</p>	<ul style="list-style-type: none"> * Įžvelgia naujas įprastų daiktų bei reiškinių savybes. * Klausinėja, aiškindamasis jam naujus, nežinomus dalykus, nori juos atlikti ir suprasti. * Savitai suvokia ir vaizduoja pasaulį. Sugalvoja įdomių idėjų, skirtingų veikimo būdų. * Tęsiasi pradėtas istorijas, patys jas kuria, komentuoja. * Aplikuoja, kuria vitražus, panaudoja aplinkoje esančias medžiagas (žurnalus, laikraščius, gofruotą kartoną, plastiko atliekas ir pan.) * Savo idėjas išreiškia dailės, piešimo priemonėmis. * Maišo spalvas savo nuožiūra, džiaugiasi išgautais atspalviais. * Panaudoja tapybos, piešimo, dekupažo, koliažo, skrebinimo ir kt. dailės technikas, jas tyrinėja, su jomis eksperimentuoja. * Gamina knygeles, atvirukus, kvietimus šeimos nariams, atributiką, reikalingą šventėms. * Dailės priemonėmis iliustruoja muzikos kūrinius.

	<ul style="list-style-type: none"> * Jaučia, kokias linijas, spalvas pasirinkti išreiškiant emocijas, jausmus. Kuria savo daineles, melodijas tekstams. * Improvizuoja su vaikiškais instrumentais, aplinkos daiktais, kurdamas savo ritmus. Groja grupės „orkestre“. * Su auklėtoja kuria savo spektaklį, parenka drabužius, dekoracijas. * Kuria imitacinius judesius muzikiniams žaidimams, dainelėms. * Drąsiai, savitai eksperimentuoja, nebijo suklysti.
--	---

V. UGDYMO PASIEKIMAI IR JŲ VERTINIMAS

Vaiko pasiekimų vertinimas leidžia pamatyti ir įvertinti pedagoginio darbo su vaikais būdus, pasiekimus ir klaidas, atskleisti vaikų pastangas, parodyti, ką vaikas pajėgus padaryti, pasiūlyti veiklą konkrečiam vaikui ar vaikų grupei, garantuoti ugdymo nuoseklumą, visapusiškumą. Tėvams, kolegoms pateikiama įdomios, vertingos informacijos apie vaiką, pabrėžiant jo ypatumus.

Vaiko pasiekimų vertinimas– nuolatinis procesas, jis vyksta visus mokslo metus. Vertinimo rezultatai aptariami 2 kartus metuose, **spalio - lapkričio mėn.** ir **balandžio - gegužės mėn.** pagal įstaigos vaikų ugdymo programoje pateiktas 5 kompetencijas. Rudenį įvertinama vaikų turima patirtis ir gebėjimai, numatomi vaikų ugdymo prioritetai, kryptys, būdai. Vaikų pasiekimai (gebėjimai, žinios, supratimas) fiksuojami nuolat ir pažymimi vaikų vertinimo aplankuose. Pavasarį atlikta vertinimo rezultatų analizė parodo vaikų pasiekimų pažangą, ugdymo metodų ir formų veiksmingumą, nurodo ugdymo proceso tęstinumo gaires.

Vaikas skatinamas dalyvauti savo gebėjimų ir pasiekimų vertinime: pats lygina, komentuoja savo piešinius, įvardija, kas nepavykdavo, o dabar pavyksta. Komentuoja savo „rašymo“ įgūdžius mokslo metų pradžioje ir pabaigoje.

Duomenys apie vaiko pasiekimus ir pažangą kaupiami vaiko aplanke. Tai vaiko darbelių, užduotėlių rinkinys, pedagogų įrašai, pastabos, komentarai apie vaiko pasiekimus penkių kompetencijų srityse, rodantys vaiko pažangą per tam tikrą laiko tarpą. Vaiko pasiekimus ir pažangą vertina ne tik pedagogai, bet ir patys vaikai, tėvai (globėjai). Vertinime dalyvauja ir logopedė, bet pagrindinis vertintojas – grupės pedagogas.

Aplanką sudaro dailės darbai, užrašytos vaikų mintys, žodinė kūryba, rašytinės kalbos pavyzdžiai, nuotraukos.

Informacija apie vaikų pasiekimus ir pažangą aktuali patiems vaikams, tėvams, kitiems pedagogams, specialistams. Atlikę vaikų pasiekimų ir pažangos vertinimą, šią informaciją analizuoja ir aptaria. Mokslo metų pabaigoje Vaiko gerovės komisijoje apibendrinami ikimokyklinio amžiaus vaikų pasiekimų rezultatai, pateikiamos išvados apie išryškėjusius pasiekimus ir tobulintinas sritis. Tėvams apibendrinta informacija pateikiama individualiai, jiems suprantamai ir aiškiai. Vaiko darbai, elgsena, išgyvenimai aptariami su pačiu vaiku individualiai.